T072 BL 2 (130) Thể Thức Xả Y Ca Hi Na-Vấn Đề Y Pháp-Nêu Dẫn Về Phẩm Tạp Tụng Và Oai Nghi

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

THEÅ THÖÙC XAÛ Y CA HI NA Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo thöôøng thöôøng thay y, tröôùc böõa aên, maëc moät y khaùc, sau böõa aên, maëc moät y khaùc. Phaät bieát nhöng vaãn hoûi: - Nhöõng y maø oâng thöôøng thöôøng thay ñoåi laø y cuûa ai vaäy? - Baïch Theá Toân! Ñoù laø y cuûa con. - Vì sao nhieàu quaù vaäy? - Vì con thoï y Ca-hi-na. - Vì sao luùc naøo oâng cuõng thoï y Ca-hi-na? Töø nay veà sau phaûi xaû boû. Coù möôøi tröôøng hôïp xaû y nhö sau: 1. Y caùnh xaû. 2. thoï thôøi xaû. 3. Thôøi caùnh xaû. 4. Vaên xaû. 5. Toáng xaû. 6. Hoaïi xaû. 7. Thaát xaû. 8. Xuaát khöù xaû. 9. Thôøi quaù xaû. 10. Cöùu caùnh xaû. 1. Y caùnh xaû: Khi thoï y Ca-hi-na, nghó nhö sau: “Khi ta may y xong seõ xaû y Ca-hi-na”, thì khi may y hoaøn thaønh, töùc laø xaû. Ñoù goïi laø y caùnh xaû. 2. Thoï thôøi xaû: Khi thoï y, suy nghó: “Khi ta thoï y naøy seõ xaû y Ca- hi-na”, thì khi thoï y töùc laø xaû. Ñoù goïi laø thoï thôøi xaû. 3. Thôøi caùnh xaû: Neáu suy nghó: “Ñeán thôøi gian aáy ta seõ xaû y Ca- hi-na”, thì khi tôùi thôøi gian aáy töùc laø xaû. Ñoù goïi laø thôøi caùnh xaû. 4. Vaên xaû: Neáu suy nghó: “Khi naøo ta nghe Hoøa thöôïng, A-xaø- leâ xaû y Ca-hi-na thì ta seõ xaû”. Sau ñoù nghe Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ noùi: “Hoâm nay Taêng xaû y Ca-hi-na”, thì khi aáy, töùc laø xaû. Ñoù goïi laø vaên xaû. 5. Toáng xaû: Neáu suy nghó: “Khi naøo ta ñem caùi y naøy cho ngöôøi khaùc xong thì seõ xaû y Ca-hi-na”, sau ñoù ñem cho caùi y cuûa mình, töùc laø xaû. Ñoù goïi laø toáng xaû. 6. Hoaïi xaû: Trong thôøi gian sau khi thoï y Ca-hi-na roài, boãng nhieân moät hoâm noùi: “Nay ta xaû y Ca-hi-na”, thì khi noùi lôøi aáy töùc laø xaû. Ñoù goïi laø hoaïi xaû. 7. Thaát xaû: Neáu suy nghó: “Khi naøo caùi y naøy hö, hoaëc maát khoâng coøn nöõa thì ta seõ xaû y Ca-hi-na”, sau ñoù chieác y aáy bò hö hoaëc maát, töùc laø xaû. Ñoù goïi laø thaát xaû. 8. Xuaát khöù xaû: Neáu suy nghó: “Khi naøo ta rôøi khoûi ñaây thì seõ xaû y Ca-hi-na”, thì khi ra ñi töùc laø xaû. Ñoù goïi laø xuaát khöù xaû.

9. Thôøi quaù xaû: (453b) Neáu tôùi ngaøy möôøi laêm thaùng chaïp maø khoâng xaû, ñeå ñeán ngaøy möôøi saùu ñöông nhieân laø xaû, nhöng phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø thôøi quaù xaû. 10. Cöùu caùnh xaû: Ñeán ngaøy möôøi laêm thaùng chaïp ñöông nhieân phaûi xaû. Moät ngöôøi neân xöôùng ôû giöõa Taêng nhö sau: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Hoâm nay Taêng xaû y Ca-hi-na. (Noùi nhö vaäy ba laàn). Ñoù goïi laø Cöùu caùnh xaû. Treân ñaây laø möôøi tröôøng hôïp xaû y Ca-hi-na. ----------

VAÁN ÑEÀ Y PHAÙP Coù caùc tröôøng hôïp sau ñaây: - Trong luùc an cö chöa xong. Khi an cö xong. Trong luùc ñang an cö. Vì sôï maát maïng. Vì sôï maát phaïm haïnh. Y phi thôøi. Y ñuùng thôøi. Vieäc xaûy ra ôû Caâu-thieåm-di. 1. Trong luùc an cö chöa xong. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo an cö trong thoân xoùm chöa keát thuùc maø ñeán nhaø ñaøn-vieät,

noùi nhö sau: - Naøy laõo tröôïng! Haõy cuùng döôøng y an cö cho toâi. - Thöa Toân giaû! Nay chöa ñuùng luùc, ñôïi khi an cö keát thuùc, muøa maøng thu hoaïch xong, daân chuùng hoan hyû nghó nhôù coâng ôn, phaùt taâm boá thí, baáy giôø môùi coù theå boá thí ñöôïc. - Naøy laõo tröôïng! OÂng khoâng bieát raèng cuoäc ñôøi naøy voán voâ thöôøng, hoaëc bò naïn vua quan, naïn nöôùc löûa, hoaëc bò cöôùp boùc, luùc aáy toâi seõ maát lôïi maø oâng cuõng maát phöôùc. - Toân giaû chæ cho toâi thaáy leõ voâ thöôøng maø khoâng töï thaáy chính mình. Toân giaû muoán ñöôïc gaáp phaåm vaät an cö ñeå ñem ñi nôi khaùc, hay laø muoán thoâi tu maø gaáp gaùp ñeán nhö vaäy? Kyø thay, quaùi gôõ, nhieàu tham duïc khoâng bieát chaùn. OÂng noùi theá roài, sinh taâm khoâng hoan hyû, beøn boû ñi. Caùc Tyø-kheo lieàn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät beøn hoûi nhoùm saùu Tyø-kheo: - Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Coù thaät nhö vaäy. Baïch Theá Toân! - Naøy caùc Tyø-kheo! Vì sao an cö chöa keát thuùc maø caùc oâng ñoøi cuùng döôøng y an cö? Töø nay veà sau, Ta khoâng cho pheùp an cö chöa keát thuùc maø ñoøi cuùng döôøng y an cö. Neáu ai laøm nhö vaäy thì phaïm toäi Vieät- tyø-ni. Ñoù goïi laø tröôøng hôïp an cö chöa xong.

2. Khi an cö xong. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ôû Tinh xaù Kyø-hoaøn an cö xong beøn chia y an cö. Luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo an cö taïi choã khaùc xong, lieàn ñeán giöõa Taêng chuùng Kyø-hoaøn, noùi nhö sau: “Thöa Tröôûng laõo, Ñöùc Theá Toân cheá ñònh khi an cö xong seõ ñöôïc phaàn y an cö. Toâi cuõng ñaõ an cö xong, ñöông nhieân phaûi ñöôïc y an cö. Vaäy haõy chia phaàn y an cö cho toâi”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï kieän aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - An cö nôi khaùc thì ñöông nhieân khoâng ñöôïc phaàn y an cö nôi naøy. Tuøy theo an cö nôi naøo thì nhaän phaàn nôi ñoù. Ñoù laø tröôøng hôïp an cö xong. 3. Trong luùc ñang an cö. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán ngaøy an cö, beøn nhaän phoøng xaù, roài ñem giaøy da, duïng cuï ñeå nhuoäm vaø caùc vaät linh tinh khaùc boû vaøo trong phoøng, ñoaïn, noùi nhö sau: - Thöa caùc Tröôûng laõo, toâi an cö nôi ñaây. Caùc vò chôù coù chaùn gheùt toâi. Toâi bieát caùc vò thöôøng khoâng öa toâi. Theá roài, hoï thueâ ngöôøi nhaän phaàn y an cö. Ñoaïn, tìm nôi khaùc an cö. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - Heã an cö ôû nôi naøo thì nhaän phaàn y ôû nôi ñoù. 4. Vì sôï maát maïng. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, taïi Tyø-xaù-ly gaëp naïn ñoùi lôùn, khaát thöïc khoù khaên. Caùc Tyø-kheo beøn ñi ñeán thaønh Xaù-veä, gaëp luùc caùc Tyø-kheo ôû Tinh xaù Kyø-hoaøn vöøa an cö xong, ñang chia y. Caùc Tyø-kheo ôû Tyø-xaù-ly beøn vaøo tham döï. Caùc Tyø-kheo ôû Kyø-hoaøn hoûi: - Thöa caùc Tröôûng laõo! Ñöùc Theá Toân cheá ñònh heã an cö ôû nôi naøo thì ñöôïc nhaän phaàn y ôû nôi ñoù. Vaäy caùc vò an cö ôû ñaâu? - Thöa Tröôûng laõo! Chuùng toâi sôï maát maïng neân môùi ñeán ñaây. Neáu khoâng ñeán ñaây thì e ñoùi cheát maát. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - Neáu vì sôï maát maïng maø ñeán thì neân chia phaàn y. Ñoù goïi laø tröôøng hôïp sôï maát maïng. 5. Vì sôï maát phaïm haïnh. Baáy

giôø, taïi thaønh Vöông xaù coù moät ngöôøi con cuûa ngoaïi ñaïo xuaát gia. Khi aáy, cha meï muoán ñeán ñem con veà nhaø thì nhöõng ngöôøi khaùc

noùi: - Sa-moân raát troïng vieäc an cö, trong luùc an cö aét haún khoâng gaây trôû ngaïi gì, baáy giôø haõy ñem veà. Ngöôøi chò vì thaâm tín phaùp Phaät neân noùi vôùi em: - Cha meï muoán ñem em veà nhaø, vaäy haõy nhanh choùng laùnh ñi nôi khaùc. Ngöôøi em beøn ñi ñeán thaønh Xaù-veä, gaëp luùc caùc Tyø-kheo ôû Tinh xaù Kyø-hoaøn vöøa an cö xong, ñang chia y. Thaày Tyø-kheo aáy beøn vaøo tham döï. Caùc Tyø-kheo ôû Kyø-hoaøn hoûi: - Naøy Tröôûng laõo! Ñöùc Theá Toân cheá ñònh heã an cö ôû nôi naøo thì ñöôïc nhaän phaàn y ôû nôi ñoù, (Ngoaïi tröø tröôøng hôïp ôû nôi khaùc) sôï bò maát maïng maø ñeán môùi ñöôïc chia phaàn. Coøn thaày thì nhö theá naøo? - Vì cha meï muoán ñem toâi veà nhaøø, neáu toâi khoâng ñeán ñaây thì seõ maát phaïm haïnh. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - Neáu vì sôï maát phaïm haïnh maø ñeán thì neân cho phaàn y. Ñoù goïi laø sôï maát phaïm haïnh. 6. Y phi thôøi. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñi du haønh trong nhaân gian, chôû ñaày xe y ñi ñeán. Phaät bieát maø vaãn hoûi: - Naøy Tyø-kheo! Y cuûa ai theá? - Baïch Theá Toân! Ñoù laø y cuûa con. - Ñaây laø y ñuùng thôøi hay y phi thôøi? - Baïch Theá Toân! Ñaây laø y phi thôøi. - Ñaõ tònh thí chöa? - Baïch, chöa. - Taát caû caùc y ñoù neân cho chuùng Taêng. Ñoù goïi laø y phi thôøi. 7. Y ñuùng thôøi. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñi du haønh trong nhaân gian, chôû ñaày xe y ñi ñeán. Phaät bieát maø vaãn hoûi: - Naøy Tyø-kheo! Ñoù laø y cuûa ai vaäy? - Baïch Theá Toân! Ñoù laø y cuûa con. - Ñaây laø y ñuùng thôøi hay y phi thôøi? - Ñaây laø y ñuùng thôøi. - Y naøy nhieàu quaù, ñem cho Taêng bôùt moät nöûa. Ñoù goïi laø y ñuùng thôøi. 8. Vieäc xaûy ra taïi Caâu-thieåm-di.

Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Luùc aáy, quaân cuûa nöôùc Caâu-taùt-la cöôùp laáy xoùm laøng Caâu-thieåm-di, roài keùo veà thaønh Xaù-veä. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ôû Tinh xaù Kyø-hoaøn (thuoäc Xaù-veä) ñeán xoùm laøng naøy ñoøi y cuùng döôøng an cö. Caùc Tyø-kheo ôû Caâu-thieåm-di tröôùc ñoù ñaõ an cö taïi xoùm laøng naøy, beøn noùi: - Naøy Tröôûng laõo! Tröôùc ñaây toâi nöông nôi xoùm laøng naøy maø an cö, leõ ra toâi phaûi ñoøi tröôùc. Theá laø hai ngöôøi caõi nhau, roài cuøng keùo ñeán choã Phaät, ñem söï vieäc treân trình baøy ñaày ñuû vôùi Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - Ai an cö taïi ñoù thì ñöôïc quyeàn ñoøi tröôùc, roài môùi ñeán ngöôøi khaùc. Neáu hai ngöôøi cuøng ñoøi thì neân cuøng chia ñeàu. Neáu Tyø-kheo an cö taïi ñoù chöa ñoøi maø ngöôøi khaùc ñoøi, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Laïi nöõa, baáy giôø coù hai ñeä töû ñoàng haønh cuûa Toân giaû Kieáp Taân Na nhaân vì coù vieäc baát bình neân xaû giôùi, nhöng khoâng huûy hoaïi phaïm haïnh, roài sau ñoù thoï cuï tuùc trôû laïi. Khi aáy, caùc Tyø-kheo ôû Kyø-hoaøn an cö xong, chia y maø khoâng chia cho hoï, neân hoï noùi: - Thöa Tröôûng laõo! Vì coù vieäc baát bình neân toâi xaû giôùi, nhöng khoâng huûy hoaïi phaïm haïnh, roài thoï cuï tuùc trôû laïi. Vaäy neân chia phaàn cho chuùng toâi. Theá roài hoï cuøng ñi ñeán, baïch vôùi Phaät. Phaät daïy: - Neáu ngöôøi naøo coù vieäc baát bình maø xaû giôùi, nhöng khoâng huûy hoaïi phaïm haïnh, roài thoï cuï tuùc trôû laïi, thì neân chia phaàn

ñoàng ñeàu. Theá nhöng, coù naêm tröôøng hôïp khoâng neân cho. Ñoù laø: 1. Bò cöû. 2. Thoâi tu. 3. Qua ñôøi. 4. Phaù an cö. 5. Ñi khoâng daën laïi. 1. Bò cöû: Phaïm moät trong ba kieán giaûi, huûy baùng kinh ñieån, taø kieán, bieân kieán, ñöôïc khuyeân can maø khoâng boû loãi, bò laøm yeát-ma cöû toäi. Ñoù goïi laø bò cöû. 2. Thoâi tu: Ngöôøi naøo xaû giôùi thì khoâng neân cho. Nhöng neáu hoï döïa theá löïc cuûa nhaø vua, ñaïi thaàn hay ñaûng cöôùp, noùi nhö sau: - Neáu Sa-moân khoâng chia phaàn cho toâi, thì toâi seõ gaây ra chuyeän raéc roái. Vôùi haïng ngöôøi nhö theá tuy khoâng ñaùng cho ta cuõng neân cho. Ñoù goïi laø ngöôøi thoâi tu. 3. Qua ñôøi: Ngöôøi cheát thì ñöông nhieân khoâng ñöôïc chia phaàn. Tuy nhieân, khi y an cö ñaõ taäp trung chöa chia, maø coù ngöôøi saép meänh chung roài caên daën ñem phaàn mình cho ngöôøi naøo ñoù, thì khi ngöôøi aáy qua ñôøi, neân ñem cho ngöôøi ñoù. Ñoù goïi laø qua ñôøi (Voâ thöôøng).

4. Phaù an cö: Tyø-kheo khoâng tieàn an cö, khoâng haäu an cö ñöông nhieân khoâng ñöôïc chia phaàn. Nhöng neáu hoï döïa theá löïc cuûa nhaø vua, ñaïi thaàn hay boïn giaëc maø noùi: “Neáu khoâng cho toâi, toâi seõ gaây ra chuyeän raéc roái”, thì haïng ngöôøi nhö vaäy tuy khoâng ñaùng cho, cuõng neân cho. Ñoù goïi laø phaù an cö. 5. Ñi khoâng daën laïi: Ngöôøi ra ñi maø khoâng daën laïi laáy giuùp phaàn y cuûa mình, thì khoâng neân cho. Khi chia, ngöôøi chia phaåm vaät neân hoûi: “Ai nhaän phaàn cho Moã giaùp?”. Neáu coù ngöôøi nhaän thì neân hoûi: “Khi vò aáy ñi coù daën thaày nhaän khoâng?” Neáu traû lôøi: “Khoâng daën”, thì neân noùi: “Thaày ñöøng lo veà vieäc aáy”. Neáu noùi: “Coù daën”, thì neân xem töôùng ngöôøi aáy. Neáu laø ngöôøi ñaùng tin, thì neân ñöa. Neáu laø ngöôøi khoâng ñaùng tin thì neân noùi: “Thaày ñöøng lo veà vieäc aáy”. Neáu hai ngöôøi aáy tröôùc ñaây ñoàng chí höôùng, thöôøng nhaän giuùp cho nhau, thì neân ñöa. Ñoù goïi laø naêm tröôøng hôïp.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.